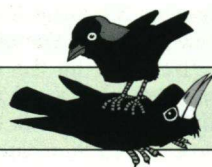

Vlerkenstreken

Fast food

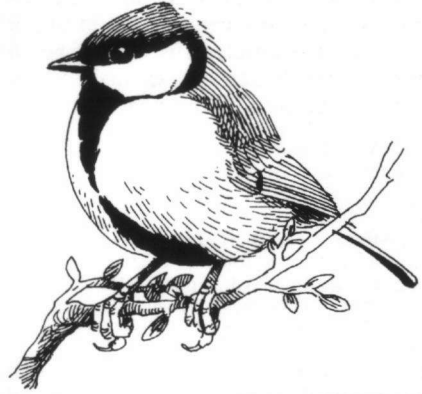
Gerard Ouweneel

Vogelbescherming Nederland heeft vastgesteld dat veel van haar leden bekeerd raakten tot vogelbeschermer via de vogels in hun tuin. Van die categorie leden kijkt een fors contingent steeds nòg uitsluitend naar tuinvogels. Daarmee is niets mis. Integendeel, wellicht doen ze er juist verstandig aan, omdat ze vooruitlopen op het Nederland van later deze eeuw... één grote huisjes-met-tuintjesstad aan de Noordzee. Want is dit land niet

doende één grote tuin te worden? Ga maar na. Dertig jaar geleden berekende Sovon Vogelonderzoek Nederland dat toen qua aantal broedparen, de Veldleeuwerik op de derde plaats kwam, nipt achter de Merel op twee. Nu staat de Merel prominent op nummer één en komt met een afname van negentig procent de Veldleeuwerik zelfs niet bij de top-twintig. Met de laatste is natuurlijk meer aan de hand, maar ook werden veel van hun akkers tuintjes...

Ziehier hoe dit land in dertig jaar veranderde. In Zeist rondkijkend in de winkel van Vogelbescherming, wordt alras duidelijk dat deze organisatie tuinvogels van de wieg tot het graf begeleidt. In Nederland staat de verzorgingsstaat tegenwoordig op de tocht, maar voor tuinvogels komt deze er nu pas aan. Nog geen grafzerkjes, maar daaraan zal de nijvere middenstand stellig óók nog wel gaan werken. Nog niet in dit land, dan wel in Engeland, waar tuinvogels 'booming business' zijn. De meesten van de ruim één miljoen leden van de Engelse vogelbeschermingsorganisatie zijn tevreden met Vinken tijdens de zondagmiddagwandeling, maar hangen wél een nestkast in de tuin. En voeren! Twee van de drie huishoudens in Engeland voert vogels. Geen wonder dat de vogelvoerindustrie soepel op de Britse goedgeefsheid inspeelt. Ondanks dat wij, met een uitzondering voor het Engelse ontbijt, voor culinaire genoegens niet de Noordzee zullen oversteken, weten de Britten hun tuinvogels te verwennen. Ook in Zeist verkopen ze het Britse spul, weliswaar voor een prijs waarin het voor continentalen onbetaalbare pond sterling is verwerkt, maar de Maasdamse tuinvogels apprecieerden dit 'made in England' buitengewoon. Die paar zakken die ik kocht, waren spoedig leeg.

Is het met de vogels in mijn tuin dus één grote idylle? Toch niet. Ik leg uit waarmee echtgenote Els en ik sinds kort worstelen. Pas de afgelopen winter vingen wij aan met vogels voeren, althans met regelmaat. Die actie kwam deels voort uit de wens niet belabberd voor de dag te komen met de Nationale Wintervogeltelling, maar vooral ook met het oog op de logerende kleinzoon, net één jaar oud. Natuurlijk moest hij deze vogels leren kennen. Wij dachten dat op pedagogisch verantwoorde wijze te bereiken door voor ieder raam, quasi toevallig, op uitnodigende wijze de producten van de vogelvoerindustrie te hangen, zodat ons woonhuis al gauw het uiterlijk kreeg van een heilige plaats, waar passanten hun aan papiertjes toevertrouwde diepste wensen bevestigden. De vogelvoeractie ging er in als koek, zowel bij de kleinzoon als bij de vogels. In het spoor van toestromende Vinken, mezen, Ring- en Huismussen, Heggenmussen en

Koolmees.

Tekening: Ed Hazebroek.

het Roodborstje, stelde ook een mannetje Sperwer de geste zeer op prijs. Gelijk een wijkbruut kwam hij vrijwel dagelijks langsgrazen. Ook voor hem met succes. Boeiende taferelen werden ons deel, zij het niet altijd geschikt voor een onbevlekt kinderzietje. Het schouwspel van de minutenlang gebukt staande roofvogel, loerend onder het plankiertje waaronder de Roodborst inderhaast de wijk nam, valt dan nog wel in de categorie 'alle leeftijden', maar het vervolg op een succesvolle jacht niet. Dat speelde zich af front woonkamer, op de kale stomp van een dode wilg. Aan dat taferel was dan de kreet 'ssst de Sperwer' voorafgegaan, die ons deed verstarren gelijk de onfortuinlijke familieleden van Lot, die bij de afreis uit Sodom en Gomorra zich niet konden bedwingen een laatste blik te werpen op zich liederlijk gedragende stadgenoten. Tegelijkertijd met de winter verdween ook de kleinzoon. Maar zolang de winkelvoorraden strekten, bleven wij pinda's en vetbolletjes aanslepen, ons gesteund wetend door de verzekering van deskundigen dat 'het geen kwaad kan', door het enthousiasme van mezen, mussen en Merels en door de wetenschap dat Ringmus en Huismus - qua aantal de nummers één en twee in mijn tuinvogeladministratie - op de Rode Lijst waren terechtgekomen. Die kunnen dus best een steuntje gebruiken, nietwaar? Eind april ging de dierenwinkel soepel over van vernaar vruchtenbollen. Deze werden aangeprezen als speciaal zomervoer. Op de verpakking stond in een rood hartje de aanbeveling 'met liefde voeren' vermeld.

Weer een succes, vooral toen eenmaal de jonge Huismussen tevoorschijn kwamen. Het kleuterklasje naïevelingen dromde samen op het gazon, het begrip bedelen volmaakt in beeld brengend. Terwijl boven hen, hangend aan de vruchtenbol, het ordeloze spektakel van hun ouders zichtbaar was, was zo'n bol binnen een paar uur verzwolgen. Dit tot vreugde van de aardige Brabantse dame in de dierenwinkel. Op daken rondom de tuin had nog een schepsel het naar zijn zin: een mannetje Sperwer. De schelm! Schijnbaar toevallig troonde hij daar, met een mime van 'ik doe niets dan alleen maar wat rondkijken', tot het moment dat hij, gebruikmakend van de dekking die struiken, schuurtjes, heggen en geparkeerde auto's boden, plotseling middenin de mussencrèche neerplofte. Weer raak... Even later waren vanaf de wilgenstomp langzaam naar de aarde wiegende veertjes te zien.

De twijfel of wij verantwoord bezig waren ging knagen en werd definitief op 21 juni, tijdens de middagthee. In de tuin, aan onze voeten, het groepje adolescente mussen, dat ondanks de accijns die de Sperwer hief, aardig op sterkte was gebleven. Ineens was-ie er. Vrijwel naast ons, bovenop zo'n sul van een jonge mus, met in het felle naar ons gerichte oog iets van 'en had je er nog wat van?' Nadat de adrenalinestoot was geweken naar de

wilgenstomp. Even later de naar beneden dwarrelende veertjes... Ik genoot, maar meende er goed aan te doen het vreugdebetoon in te slikken. De reactie van Els was onverwacht. Voor zich misdragende Eksters en Gaaïen rent ze handenklappend de tuin in. Maar nu, nadat háár adrenalinestoot was geweken, zei ze praktisch: 'Als het zo gaat, kunnen we voortaan achter het raam ook ons gang gaan.' En daarna, toen de roofvogel met in één van zijn klauwen het kaalgeplukte bolletje was weggesneld, richting nest met vier takkelingen, in een vlakbij liggend bosje, was haar conclusie: 'Toch een goede vader. Hij maakt die mus hapklaar voor zijn kroost.'

'Die jonge mussen zijn voor die Sperwer fast food,' opperde ik. En even later 'en misschien voeren wij ze ook met fast food. En lijden ze net als een deel van onze jeugd daardoor óók aan het overgewicht, waartegen het departement van Volksgezondheid zo foetert. Misschien moet we maar stoppen met zomervoer...!'

Dat hebben we gedaan. 'Met liefde voeren', schrijft de firma Vitakraft op de verpakking van haar vruchtenbollen. Met liefde voor wie? Voor Sperwers, voor Huismussen, voor tuinvogelaars... of voor Vitakraft?